

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE
ZASTUPNIČKI DOM

Komisija za vanjske poslove

Broj:01,2-011-1774-06/03
Sarajevo, 17.12.2003.godine

ZAPISNIK

sa šesnaeste sjednice Komisije za vanjske poslove

Sjednica je održana 16.12.2003.godine sa početkom u 11:00 sati.

Sjednici su prisustvovali sljedeći njeni članovi: Martin Raguž, Seada Palavrić, Izet Hadžić, Jelina Đurković i Vinko Zorić.

Odsutni su bili: Milorad Živković, Nenad Mišić, Azra Hadžiahmetović i Sead Avdić.

Sjednici su prisustvovali i sljedeći članovi Zajedničke Komisije za evropske integracije: Fatima Leho, Vinko Radovanović, Branko Zrno, Boško Šiljegović, Halid Genjac, Ilija Filipović i Selim Bešliagić.

Odsutni su bili: Filip Andrić, Milorad Živković, Nenad Mišić, Hilmo Neimarlija i Mehmed Suljkanović.

Sjednici su ispred Ministarstva vanjskih poslova BiH prisustvovali ministar Mladen Ivanić, zamjenica ministra Lidija Topić, pomoćnici ministra Ana Trišić-Babić i Krunoslav Vasilj te rukovodilac Odjela za političku multilateralu, ambasador Nedžad Hadžimusić.

Direkciju za evropske integracije predstavljali su direktor Osman Topčagić te Darija Ramljak i Valida Repovac.

Zapisnik su vodile Merdžana Iglica, sekretar Komisije i Nina Kisić, student-stažista.

Predsjedatelj Komisije predložio je sljedeći

DNEVNI RED

1. Razmatranje Izvještaja Komisije Vijeću o spremnosti Bosne i Hercegovine za otpočinjanje pregovora sa Europskom unijom o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju (dokument Direkcije za evropske integracije od 19.11.2003.godine);
2. Razmatranje Informacije o stanju akreditacije Bosne i Hercegovine za prijem u Partnerstvo za mir (dokument Ministarstva vanjskih poslova od 04.12.2003.godine) i rasprava o perspektivama mirovnih snaga u Bosni i Hercegovini (Prijedlog rezolucije Zastupničkog kluba SNSD-a od 14.11.2003.godine);
3. Razmatranje Izvještaja o rezultatima sa održanih sjednica Međudržavnog vijeća za suradnju između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske i Međudržavnog savjeta za suradnju između Bosne i Hercegovine i Srbije i Crne Gore od 27.10.2003.godine);
4. Tekuća pitanja.

Ad.1. Komisija je razmatrala predloženi Dnevni red Komisije za vanjske poslove Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH i jednoglasno ga usvojila;

Ad.2. **Predsjedatelj Komisije za vanjske poslove, gosp. Martin Raguž** je u uvodu u ovu tačku dnevnog reda podsjetio prisutne parlamentarce i predstavnike medija da je ovo 16. sjednica Komisije za vanjske poslove Zastupničkog doma koja se održava u nešto manje od 10 mjeseci. To je zavidan broj sjednica, ne samo po kvantitetu, već i po tome što je ova Komisija inicirala niz ozbiljnih rasprava unutar komisije i unutar Doma. Kao rezultat toga početkom ove godine održana je plenarna sjednica oba doma na temu – Put Bosne i Hercegovine u evropske integracije. Tada je prvi put poslije Dejtona Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine postigla puni koncenzus na tom putu uz suglasnost svih političkih stranaka u oba doma Parlamentarne skupštine BiH.

Potom je g. Raguž naglasio intenziviranje bilateralnih kontakata sa parlamentima susjednih zemalja te parlamentima evropskih zemalja koje se ogleda u realiziranju niza bilateralnih susreta na najvišoj parlamentarnoj razini poput Turske, Irana, Austrije, Njemačke, Slovenije, Hrvatske, Norveške, Italije, Švicarske itd. Parlamentarnu skupštinu BiH je posjetio i Pet Koks, predsjednik Evropskog parlamenta, što označava otvaranje jedne perspektive koja bi značila značajniju ulogu Parlamentarne skupštine BiH u svim ovim procesima. No, g. Raguž je ukazao i na činjenicu da predstoji ogroman posao na tom putu i Parlamentarna skupština BiH treba preuzeti svoj dio odgovornosti.

Direktor Direkcije za evropske integracije, g. Osman Topčagić je potom dao uvodni osvrt o izvještaju Evropske komisije koji su oni pripremili za Vijeće ministara EU o spremnosti Bosne i Hercegovine za početak pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju sa EU. Ovaj proces je započeo 18. marta ove godine kada je BiH dobila upitnik sa 346 pitanja i tačno 8 mjeseci nakon toga završen je davanjem izvještaja Evropske komisije o spremnosti Bosne i Hercegovine za početak pregovora o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju sa EU. **Ocjena koju je BiH dobila kroz ovaj izvještaj je pozitivna i ona je rezultat ozbiljnog i napornog rada od onog dana kada je dobijen upitnik do zadnje sesije i razgovora sa predstavnicima Evropske komisije u septembru ove godine u Sarajevu. Ocjena je da je proces izrade odgovora u okviru Studije izvodljivosti mobilizirao vlasti u Bosni i Hercegovini i omogućio jedan kvalitetno novi uvid u stanje stvari u praktično svim oblastima života i rada u našoj zemlji. Tokom razgovora sa predstavnicima Evropske komisije identificirane su i određene slabosti i nedostaci, kako u zakonodavnom okviru, tako i u institucionalnom i u administrativnoj praksi. Međutim, sve takve identificirane slabosti su pretočene u odgovarajuće aktivnosti i mjere, ukupno njih oko 100 i predložene su Vijeću ministara na usvajanje. Vijeće ministara je to sve prihvatilo i te mjere su uključene u Akcioni plan hitnih reformi Vijeća ministara koji se treba završiti u potpunosti do 1. marta naredne godine.** Realizacija tog plana odvija se zadovoljavajućom dinamikom do sada. Sa krajem novembra ispunjeno je oko 84%, a očekuje se da će potpuna implementacija čitavog Akcionog biti postignuta u zadatom roku. Neki primjeri tih mjera aktivnosti su reforme u oblasti carina, formiranje npr. jedinice za ekonomske analize i planiranje, suglasnot Vijeća ministara da se započne i pristupi izradi zakona o sprečavanju pranja novca itd.

Vijeće ministara i Direkcija za evropske integracije smatra da je sa ovakvim rezultatom Studije Bosna i Hercegovina ušla u jednu kvalitativno novu fazu odnosa sa EU i da započinje vrijeme još intenzivnijeg i jačeg rada na tom putu u procesu evropskih integracija. **Izvještaj sadrži 16 prioriteta mjera kojima se očekuje postizanje značajnog napretka, kako je tačno formulirano u izvještaju, prije nego što će Evropska komisija moći da predloži Vijeću ministara EU početak pregovora.** Ovih 16 prioriteta mjera detaljno je analizirano, ali isto tako i cijeli izvještaj. Naime, izvještaj ukazuje na dosta drugih aktivnosti i mjera koje treba poduzimati, ali ovih 16 su izdvojene kao prioritetne. Cilj je da do 31. maja iduće godine BiH ostvari vidljiv napredak, kako se i očekuje u izvještaju i da time stvori pretpostavke za ulazak u proces pregovaranja. Ali isto tako cilj je da se u čitavom ovom integracionom procesu BiH dokaže i kao ozbiljan i pouzdan partner. **Analiza ovih 16 prioriteta pokazuje da se one odnose na 5 glavnih oblasti. Prva se odnosi na ispunjenje postojećih uvjeta iz međunarodnih obaveza koje je Bosna i Hercegovina prihvatila ranije ili na obaveze iz Mape puta koje su ostale neispunjene u potpunosti. Ostale se mogu svrstati u grupe koje se odnose na pitanja vezana za djelotvornu upravu na državnom nivou, na jačanje vladavine prava, nastavak ekonomskih reformi i jačanje institucionalnih kapaciteta.** Pri ovome je g. Topčagić istakao da je većina postavljenih uvjeta već identificirana ranije kroz proces izrade odgovora i kroz razgovore sa predstavnicima Evropske komisije i da se na većini prioriteta već sada radi kao i da je i po određenim pitanjima u sprovođenju nekih od reformi napravljen već značajan napredak. Npr. po pitanju ispunjenja postprijemnih uvjeta za Vijeće Evrope. U prvoj godini su ispunjeni svi uvjeti, a 9 postprijemnih obaveza se ispunilo prije zadatog roka koji se odnosi na drugu godinu. Što se tiče primjene imovinskih zakona, do sada je ispunjeno 94% i do kraja ove godine se očekuje potpuno ispunjenje svih odluka vezanih za imovinske zakone. Također, započeta je strukturalna reforma policije. Pripremljeni su nacrti zakona u cilju sprovođenja tih reformi, kao što su npr. Zakon o sprečavanju pranja novca, Zakon o zaštiti granica BiH, Zakon o policijskim službenicima itd. Ovi su zakoni pripremljeni u nadležnom ministarstvu i njihovo usvajanje bi se po dinamici koja je definirana očekivalo do kraja marta naredne godine. Aktivnosti koje su u toku, a odnose se na ove prioritete su uspostava npr. konkurencijskog vijeća. Raspisan je konkurs i očekuje se da će vijeće biti formirano do 1. marta naredne godine. Također, Zakon o javnim nabavkama je veoma važan zakon sa stanovišta integracije u EU. Nacrt je pripremljen po predviđenoj dinamici i očekivanja su da se on usvoji do 31. januara naredne godine. **Ukupna razrada ovih 16 postavljenih prioriteta je dovela do 45 mjera, 45 specifičnih aktivnosti.** Za sve te aktivnosti su određene institucije, nosioci reformi. Zajedno s njima definirano je trenutno stanje u tim oblastima, identificirana zakonska legislativa koju se treba usvojiti i institucije koje treba uspostaviti. Definirana je i precizirana dinamika rada i određeni rokovi za izvršenje ovih zadataka. **Pokazalo se da potpuno ispunjenje ovih uvjeta znači usvajanje 44 zakona ili izmjene i dopune u postojećim, i formiranje ili značajna izmjena 28 postojećih institucija.** G. Topčagić je istakao da je to vrlo ozbiljan i zahtjevan posao te da će sigurno potpuno provođenje tog posla zahtjevati duže nego što je ovaj rok do 31. maja iduće godine. Izvještaj od BiH očekuje značajan napredak u provođenju ovih prioriteta, mada ne i potpuno ispunjenje svih uvjeta u ovom roku. Za potpuno ispunjenje će možda biti potreban rok do kraja godine uz odgovarajuću dinamiku. G. Topčagić je posebno skrenuo pažnju **da je u razradama ovih dokumenata donešen zaključak, obzirom da**

se radi o značajnom i velikom broju zakona, da bi trebalo ići u njihovo usvajanje po skraćenoj proceduri, što znači da od momenta podnošenja na Vijeću ministara do dana usvajanja ne prođe više od 60 dana. I to je svakako pitanje o kojemu treba da se izjasni Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine u cjelini.

3.decembra ove godine održana je posebna sjednica Vijeća ministara posvećena samo pitanju evropskih integracija. Uz razradu Akcionog plana za ispunjenje prioriteta Evropske komisije na dnevnom redu je bilo niz odluka koje su pripremljene u Direkciji za evropske integracije. To je, između ostalog, odluka o načinu ostvarivanja koordinacije u procesu priključenja Bosne i Hercegovine EU i po toj odluci u koordinaciono tijelo su uključeni i predstavnici Direkcije za evropske integracije, sekretari ministarstava i entitetski koordinatori. Stav je da će se ovim mehanizmom značajno unaprijediti i horizontalna koordinacija između institucija na nivou Bosne i Hercegovine, ali također i vertikalna suradnja sa odgovarajućim entitetskim institucijama. Također je **usvojena odluka o procedurama u postupku usklađivanja zakonodavstva Bosne i Hercegovine sa *acquis communautaire*-evropskim zakonodavstvom. Po ovoj odluci očekuje se da institucija koja priprema zakon ili odluku već u ranoj fazi pripreme, na početku rada konsultira Direkciju za evropske integracije kako bi dobila upute o odgovarajućim evropskim direktivama i regulativama koje se odnose na tu problematiku tako da bi se osiguralo da čitav proces garantira kasniju lakšu harmonizaciju propisa koji se usvaja.** Usvojena je odluka kojom bi se radila komparativna metoda. Njom je predviđeno da se uz svaki član naše odluke ili zakona navodi prijevod odluke, stava ili člana iz odgovarajuće evropske direktive ili regulative i da se onda na taj način vrši uporedba i ocjenjuje da li je usaglašen u potpunosti, a ako nije, zašto nije i kada će biti. U nekim situacijama je za očekivati da ne može sve biti harmonizirano odmah u početku. Nadalje, usvojena je inicijativa za pokretanje aktivnosti na pripremi pregovaračkih pozicija i formiranju timova od strane BiH za pripremu za pregovaranje o Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju. Uz napomenu da će to biti vrlo zahtjevan i obiman posao davanjem ove inicijative bi trebalo utjecati na blagovremeno pokretanje priprema za sagledavanje i pripremanje pozicije BiH. Isto će raditi i Evropska komisija po zadatku EU prije nego što pregovori stvarno i započnu. Također je prihvaćena inicijativa i donešena odluka da se pristupi izradi strateških dokumenata i da se pri tome angažiraju i vanjski saradnici Direkcije za evropske integracije na transparentan način, tj. putem javnih konkursa i oglasa. Oni bi onda mogli učestvovati i u pripremi pregovaračkih pozicija i u izradi strategije evropskih integracija ili kasnijim fazama harmonizacije itd. Usvojena je i inicijativa za pripremu prevođenja *acquis*-evropskog zakonodavstva. Na sjednici Vijeća ministara data je i informacija o informativnoj kampanji o evropskim integracionim procesima koja je vođena u posljednjoj godini dana i u okviru koje je održano preko 40 prezentacija širom Bosne i Hercegovine. Također je usvojena odluka o Direkciji za evropske integracije kojom se поближе definira odnos između bivšeg ministarstva za evropske integracije i novoformiranje direkcije i preciznije utvrđuje djelokrug rada Direkcije za evropske integracije.

G. Topčagić je podsjetio prisutne da je 5. decembra 2003. godine u okviru sjednice Međudržavnog vijeća za suradnju između BiH i Republike Hrvatske potpisan protokol o suradnji u procesu evropskih integracija sa Ministarstvom za evropske integracije Republike Hrvatske. Tim protokolom je definirano efikasnije korištenje regionalnih

projekata i dogovoreno je formiranje radnih timova koji će raditi na prevođenju *acquisa*, ali i suradnje i u svim drugim oblastima koje su od obostranog interesa.

G. Topčagić je insistirao na činjenici da su cijeli posao na Studiji izvodljivosti radile isključivo institucije Bosne i Hercegovine, kao i plan za realizaciju ovih 16 prioriternih mjera iz izvještaja Evropske komisije. Uloga Ureda Visokog predstavnika bila je značajna u cjelini u pripremi i provođenju reformi kroz rad zajedničkih komisija, međutim, ured Visokog predstavnika nije učestvovao u ovom poslu, nego je to isključivo rad institucija BiH. G. Topčagić je nadalje informirao parlamentarce da su ove aktivnosti prezentirane prošlog tjedna na sjednici Vijeća za primjenu Mirovnog sporazuma u Briselu. Obavljen je i razgovor sa direktorom u Evropskoj komisiji koji je nadležan za našu regiju, gospodinom Pribeom koji je dao tzv. indikatore kako ih oni vide, za ovih 16 prioriternih oblasti, tzv. indikatore napredka. Na sljedećoj sjednici Vijeća ministara očekuje se da će se to ponovo razmatrati i sada od strane Vijeća ministara usvojiti jedan cjelovit plan aktivnosti, a onda naravno ponuditi na razmatranje i usvajanje Parlamentarnoj skupštini BiH.

Gđa Lidija Topić, zamjenica ministra vanjskih poslova BiH je preuzevši riječ najprije zahvalila Komisiji za vanjske poslove što je ovako aktuelnu temu stavila kao prvu točku dnevnog reda u ovako aktuelno vrijeme. Naglasila je da je značajno podsjetiti se da je za godinu dana ostvaren napredak. Taj napredak je bio jedno lomljenje leda u političkoj sferi, i to da se dokaže da je Bosna i Hercegovina istinski opredjeljena evropskim integracijama. Sjetivši se diskusija sa početka ove godine, bilo je pitanje da li je uopće potrebno započinjati Studiju izvodljivosti za Bosnu i Hercegovinu, jer su mnogi naši partneri govorili da je nije potrebno započeti, jer će ona biti negativna. Jedanaest mjeseci kasnije, ona je pozitivna. **Dobili smo 16 područja prioriteta sa 5 oblasti. U tih 5 oblasti sasvim je jasno danas da je jedna od ključnih oblasti gospodarstvo.**

Gđa Topić je naglasila da je od izuzetne važnosti za sve koji sudjeluju u ovom procesu da treba sasvim ozbiljno nastaviti rad i ne povjerovati da je posao već završen jer on to nije ni blizu. Činjenica da postoje pozitivne ocjene za započeti proces Bosne i Hercegovine ne znači da možemo sada provesti neko vrijeme bez jasnih daljnjih koraka, tj. sljedeći koraci su prije svega gospodarstvo, a mi ne možemo čekati da se završi reforma javne uprave što je jedna od 5 tema da bi se bavili gospodarstvom. Odgovornost je na svima. U Vijeću ministara na svim ministarstvima pojedinačno, i ova dobra suradnja treba da se nastavi, jer da bismo imali 44 nova zakona usvojena u roku od sljedećih 6 mjeseci istinski moramo raditi svakodnevno zajedno.

G. Raguž je u nastavku prije otvorenja rasprave informirao prisutne da je izvješće evidentiralo zapažen rad i pomak u radu Parlamenta. Naravno i drugih razina vlasti, ne samo zakonodavne nego i izvršne, ali je evidentiralo i nedostatke i to prvenstveno tehničke nedostatke. Nedostatak tehničkih kapaciteta koji mogu biti limit za zadatke koje nam predstoje, a to je da u 16 indikatora, ili područja ili oblasti ovaj parlament bi trebao donijeti negdje blizu 44 zakonska akta u narednih 6 mjeseci.

G. Raguž je istakao da je to ono što ovaj parlament treba jasno staviti na sto u smislu i političke volje i spremnosti da sve stranke daju svoj doprinos da na pitanjima koja su trasirana kao put u Evropu nema dnevno političkih poena, nego da ja to strateško pitanje od državnog interesa i da u tom smislu kapacitete u Parlamentu trebamo zaista dovesti na

jednu razinu koja će moći odgovoriti tim zadaćama. Nadalje, g. Raguž je podsjetio na vrlo važan podatak iz izvješća gdje kaže se da je period od 1997. do ljeta 2003., to je 6 godina, zabilježeno gotovo 500 odluka Visokog predstavnika. Taj broj je značajno smanjen u ovoj godini, bilježi se samo 68 odluka i to bez, kako je ocjena Evropske komisije, vidnog usporavanja procesa reformi.

Preuzimanje vlasništva nad procesom reformi treba biti drugi strateški cilj ovog parlamenta, kao i smanjenje bonskih ovlasti, odnosno njihova primjena, smatra dalje g. Raguž.. Naravno da to treba biti realizirano u partnerskoj komunikaciji sa međunarodnom zajednicom u jednom procesu, ali to će biti test jesmo li mi sposobni zaista biti punopravan član jedne takve asocijacije i možemo li sami u našim institucijama donositi zakone i odluke i preuzimati odgovornost u onoj mjeri u kojoj danas države imaju. G. Raguž je podvukao da u ovom trenutku u Parlamentu nema zakona da čekaju, te da sporost koja je uočena u radu Parlamenta nekada nije do Parlamenta, nekada je i do Vijeća ministara, odnosno do kapaciteta koje treba i u Vijeću ministara staviti u funkciju, kako bi protočnost zakonskih prijedloga i nacрта bila puno frekventnija prema radnim tijelima i prema Domu Parlamentarne skupštine BiH. Ako se taj segment savlada na početku iduće godine, uđe u jedan pozitivan ritam, onda ima razloga za optimizam. Ova godina je prekretnica u odnosima EU i BiH. I to pozitivna prekretnica. Ako je bilo nekih dvojbi o političkim odlukama, njih više nema. Bosni i Hercegovini je mjesto tamo. Naravno, do BiH je kada će to mjesto ostvariti. Drugo, to mjesto će morati zaslužiti i treće, BiH će se morati kvalitetno situirati i u regionalnom konceptu u kojem Jugoistok Evrope ili Zapadni Balkan definitivno ima svoje mjesto. Naravno, treba prvo u tom prostoru pokazati kredibilitet u ostvarivanju ovih ključnih zahtjeva da bismo išli korak dalje, zaključio je g. Raguž svoje razmišljanje o ovoj temi.

Gđa Fatima Leho, predsjedavajuća Zajedničke komisije za evropske integracije je obraćajući se prisutnima pozdravila ideju predsjedatelja Komisije za vanjske poslove Zastupničkog doma da se održi ovaj prvi zajednički sastanak na kojem predsjedava Komisija za vanjske poslove, te da naredne zajedničke sastanke, koji će se održati do 30.6.2004.godine, do kada su iz Evropske komisije dali određeni rok vezano za Studiju izvodljivosti i preporuke koje su po njenom usvajanju uslijedile, koordinirano i naizmjenično vode i organiziraju Zajednička Komisija za evropske integracije i Komisija za vanjske poslove Zastupničkog doma. Naglasila je da su problemi koje je tretirao Izvještaj o Studiji izvodljivosti ustvari jedan rendgen ukupnog stanja u svim sferama života u Bosni i Hercegovini. Gđa Leho je ponovila da je Komisija za evropske integracije PSBiH mlada i da nema svoj kontinuitet pošto je osnovana tek u aprilu ove godine, i naglasila neophodnost da se u narednom periodu više i jasnije definira uloga i odnos i Komisije i Parlamenta u cjelini. **Parlament mora napraviti jednu inventuru koje sve zakone koje tretira bijela knjiga, Bosna i Hercegovina mora usvojiti.** Mora jasno ustanoviti koliko je to zakona, koliko je to stranica pravne regulative, koliko je po sadašnjem tempu zasjedanja zakonodavne i izvršne vlasti, potrebno godina da se ovi akcioni planovi realiziraju.

U zaključku svoje diskusije, gđa Leho je ustvrdila da je u Bosni i Hercegovini i njenoj politici, pogotovo u zakonodavnoj vlasti prošlo vrijeme slobodnih strijelaca što znači da treba biti što više koordinacije, što više informiranosti da ne dolazi do praznog hoda i da se politička volja mora na određen način mijenjati radi budućnosti koja je pred nama.

G. Hasan Muratović, šef Delegacije Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Evrope je na početku svog izlaganja zahvalio što je pozvan da učestvuje u radu Komisije i izrazio svoje zadovoljstvo da ona tako intenzivno radi na ovim važnim pitanjima, možda i najvažnijim uopće u radu i izvršne vlasti i Parlamenta. Iznio je uvjerenje da će ova komisija morati vrlo, vrlo često da zasjeda do početka pregovora BiH sa EU i da ona može jako mnogo doprinjeti da se taj proces ubrza, a i da se stvore neophodni uvjeti za to.

Po njegovom mišljenju, tri su stvari izuzetno važne na našem putu do početka pregovora. Prvo je plan za ispunjenje obaveza. Mora se napraviti vrlo striktan plan za svakoga koga se te obaveze tiču. To znači za izvršnu vlast, po ministarstvima, po zakonima itd. i za Parlament i njegove organe. Drugo što treba napraviti je **plan našeg lobiranja i unapređenja imidža. To je jednako važno kao ispunjenje obaveza. Taj naš plan lobiranja bi trebalo da obuhvati lobiranje u Briselu, lobiranje u Strazburu, lobiranje u bilateralnim odnosima sa prijateljskim zemljama koje hoće da podrže BiH i lobiranje ovdje u međunarodnoj zajednici koja je izuzetno važan faktor. U tom lobiranju izuzetno je važna suradnja sa medijima.** G. Muratović je ustvrdio da su naš imidž do sada ovdje pravili stranci, a on se svodio na prostituciju, trafikingu, korupciju itd. Oni nam moraju pomoći sljedećih ovih mjeseci da govore makar toliko o onome što je BiH pozitivno ostvarila, o stabilnoj valuti, o odsustvu inflacije, izuzetnim ostvarenjima koja smo imali na svim područjima od povećanja međunarodnih ulaganja do ostvarivanja reformi itd. G. Muratović je naglasio još jednu važnu činjenicu, a ta je da su izbori u EU u junu sljedeće godine, te da ako sadašnja vlada u Briselu ne odluči da mi započnemo pregovore do kraja naredne godine, nećemo ih započeti još ni za godinu ili dvije. Mi moramo sve učiniti i za nas je krucijalno da ova vlada donese odluku o započinjanju pregovora s BiH do juna, odnosno do oktobra sljedeće godine. Također je značajna naša suradnja sa zemljama koje su ispred nas u ovom procesu. Hrvatska je već prevela sve relevantne dokumente za ovaj proces, ponudila nam je usluge u tom domenu, tako da BiH ne mora trošiti dodatni novac i vrijeme na to. Trebalo bi ostvariti intezivnu saradnju komisija Parlamenta BiH sa odgovarajućim komisijama u tim zemljama kao i sa ministarstvima.

G. Vinko Radovanović iz Zajedničke komisije za evropske integracije izrazio je mišljenje da taj veliki posao BiH može završiti u predviđenom roku ukoliko se neki preduvjeti ispune, prije svih onaj o političkom konsenzusu između svih političkih partija. Ustvrdio je da je on osobno pokrenuo jednu inicijativu preko Komisije za evropske integracije. Naime, napravio je nacrt jednog sporazuma političkih partija koji bi Komisija ponudila svim političkim partijama da se izjasne oko svoje evropske orijentacije, oko orijentacije partija za put u Evropu i oko toga da se se to neće koristiti za vlastitu promociju i na štetu drugih. To je sporazum koji bi tretirao kompletan put Bosne i Hercegovine u Evropu i koji bi bio striktno vezan za ovih 16 prioriteta, da se na neki način privole, prisile, primoraju politički faktori i političke partije u Bosni i Hercegovini da se izjasne oko ovih 16 prioriteta. To izjašnjavanje bi, po riječima g. Radovanovića, veoma doprinijelo da se taj posao završi na vrijeme i onako kako treba iako će na ovom putu biti i bolnih rezova i bolnih reformi i bolnih ustupaka i bolnih kompromisa.

G. Mladen Ivanić, ministar vanjskih poslova BiH, najprije je rekao da je BiH u ovoj godini prošla veliki put, ali da se više time ne smije hvaliti, da je ta faza završena i da sada treba da se okrenemo prema budućnosti. Još u januaru ove godine BiH po atmosferi koja je vladala, posebno nakon svih mogućih peripetija izbornih rezultata nije imala nikakvu šansu da dobije pozitivnu studiju. Šansa za to je bila minimalna. No, zahvaljujući naporima Direkcije za evropske integracije i značajnoj aktivnosti ministarstava, BiH je tu atmosferu promijenila jednim dijelom i zbog stvarnih promjena koje su se u ovoj godini desile. A desile su se određene promjene u nekoliko oblasti koje su pokazale ozbiljnost institucija vlasti. I došlo se do, uvjetno rečeno, pozitivne studije. Prema riječima g. Ivanića, BiH se ne nalazi u povoljnom okruženju, a bitan uticaj će imati i unutrašnji odnosi u EU. Poznato je da zadnji samit nije uspješno završio, što znači da proširenje EU donosi probleme. U međunarodnim institucijama mišljenje je podijeljeno. Jedan broj institucija smatra da BiH neće izvršiti svoje obaveze do predviđenog roka. Ima šansi da obaveze budu izvršene, ali ne do tog perioda koji je sebi sama zacrtala. (BiH je taj rok izabrala da bi iskoristila prednosti Evropske komisije u kojoj je veliki broj ljudi koji nas poznaju i koji su godinama radili i po prirodi stvari su vezani personalno za ovaj prostor i željeli bi da njihov rad u 5 godina koliko su bili uključeni ovdje dobije efekat). Drugi nepovoljan uvjet, stajalište je g. Ivanića, je činjenica da se ova tema u BiH pretvorila u način dobijanja dnevnopolitičkih poena i to nije dobro. Ako se događaji nastave odvijati u ovom smjeru, BiH neće imati političke uvjete i zato je ogromna odgovornost Parlamenta upravo da ih stvori, jer je Parlament arena u kojoj se odvija glavna politička bitka. bez obzira na pojedine istupe, glavna politička bitka. Ako se taj okvir ne stvori uz svu efikasnost ministarstava, Vijeća ministara u cjelini, BiH neće ispuniti uvjete, jer će biti teško u političkoj javnosti sprovesti zakone koji se donesu. A nije sav proces samo donošenje zakona. Još je veći problem provođenje tih zakona u praktičnom smislu riječi. Taj zadatak treba da obavi administracija, a ne čelni ljudi. BiH sada treba snažna javna kampanja u kojoj će učestvovati kako nosioci izvršne vlasti, ministarstva, Vijeće ministara, vlade entiteta tako i parlamenti i općenito politička klima. Većina ovih zakona imaće vrlo specifičan i složen politički karakter. Tu se može desiti da dođe do određenog nivoa nezadovoljstva, jer će se utemeljiti decentralizirana BiH u nekim segmentima, a u nekim drugim segmentima centraliziranija nego što jeste. Međunarodne institucije ovdje jesu bitne, ali BiH mora pokazati da može opstati i nastaviti sa reformama i bez Visokog predstavnika. U idućoj godini će se smanjivati uloga Visokog predstavnika te je vjerovatno da poslije 2 do 5 godina nećemo imati Visokog predstavnika sa bonskim ovlaštenjima, što će biti naročito značajno. **Reforme koja se odnose na promjene zakona za studiju izvodljivosti, na Akcioni plan koji je napravljen za promjene i na Akcioni plan za politiku protiv organizovanog kriminala su nužne, po riječima g. Ivanića, radi stvaranja političkog ambijenta koji će podržati te reforme. U svemu tome važan je dogovor sa EU o tome kako uspostaviti mjerni mehanizam koji bi bio potpuno precizan i to će biti završeno do nove godine. G.Ivanić je predložio da taj konkretan plan bude izložen na Komisiji, zatim na Parlamentu i da se pokuša stvoriti politička atmosfera u kojoj će Parlament što je moguće detaljnije poručiti Vijeću ministara šta treba da bude urađeno.**

G.Raguž je naglasio da je taj načelni politički koncenzus u Parlamentu u oba doma postignut u 6 zaključaka o putu Bosne i Hercegovine i njenim strukturalnim reformama,

ali da je ono što slijedi dalje faza konkretizacije gdje će se trebati prilagođavati i biti spreman na puno više od načelnog kompromisa, a to znači stavljanje u funkciju općih ciljeva, a ne parcijalnih. Iskustvo Slovenije je pokazalo da se preokret u Sloveniji desio kada su potpisali političku platformu o tome da je to pitanje od nacionalnog značaja. Slovenija je od 1.5.2004. godine punopravni član EU. Najjača oporbena stranka u Sloveniji izlazi sa novom platformom konvencije o budućnosti Slovenije. Predlaže na potpis svim strankama, jer se Slovenija sad pojavljuje u jednom novom kontekstu gdje će od 800 zastupnika u Evropskom parlamentu imati svojih 7. Ovo je jedan od prijedloga koji će sigurno ove dvije komisije zajednički artikulirati kao jednu vrlo važnu situaciju za Parlament.

Gđa. Seada Palavrić, zamjenica predsjedatelja Komisije za vanjske poslove Zastupničkog doma naglasila je da je važna uloga medija u ovome trenutku, jer educirati građanstvo o tome šta znači prijem Bosne i Hercegovine u EU ili Partnerstvo za mir ili NATO je od presudnog značaja u ovome trenutku u izlasku Bosne i Hercegovine iz krize u kojoj se nalazi. Također je značajno da Parlamentu što prije bude dostavljen spisak zakona koje treba donijeti, da bi se oni što prije počeli donositi.

G.Topčagić je zahvalio na iskazanoj podršci i naglasio koordinirajuću ulogu Direkcije za evropske integracije, dok izvršnu ulogu ima Parlament i ministarstva. **Sugerirao je dodjeljivanje "E" oznake zakonima koji su potrebni u procesu evropskih integracija.** Naglasio je da je značajan i angažman EU u BiH (Posmatračka misija EU, Policijska misija EU, već je gotovo izvjesno da će to biti i vojna misija, kao zamjena za SFOR). To je dovelo do toga da i EU razmišlja o pripremi svoje strategije za Bosnu i Hercegovinu, što je jedinstven slučaj takve koncentracije prisustva evropskih snaga i prednost sa stanovišta lobiranja. Proces će, po ocjeni g. Topčagića, teći na sljedeći način: ako u julu sadašnja Evropska komisija predloži Vijeću početak pregovara, oni će to 2-3 mjeseca razmatrati, zatim će komisija biti zadužena da pripremi pregovaračku poziciju (što će također trajati 2-3mjeseca), a nakon toga se sve iznosi pred Evropski parlament (još 2-3 mjeseca). Potom Ministarsko vijeće EU prihvata pregovaračku poziciju i pregovori počinju. To može biti krajem iduće godine ili početkom 2005. Kada su u pitanju 44 zakona i institucije BiH, g.Topčagić je naglasio da distribucija obaveza nije jednaka. Najviše posla je pred Ministarstvom vanjske trgovine i ekonomskih odnosa. To je pokazao rad na Studiji izvodljivosti, to pokazuje i ova analiza. Izrazio je i mišljenje da bi ovaj plan koji se sačini trebalo da bude usvojen u cjelini.

G.Raguž je zaključio drugu tačku Dnevnog reda prijedlogom da u prvom mjesecu naredne godine bude održana Plenarna sjednica oba doma na ovu temu, a da na dnevnom redu bude konsolidirani Akcioni plan u svim segmentima koji će biti pripremljen od strane Vijeća ministara, a biti razmotren u cijelini u ovom parlamentu. Mora biti razmotrena dinamika usvajanja zakona, prvenstveno ova 44 zakonska akta, a onda i svih drugih. Parlament ima, osim usvajanja i kontrolnu ulogu, ulogu nadzora u implementaciji. Možda su obje komisije najbolja forma kroz koje ti prijedlozi za politički konsenzus trebaju biti artikulirani, a u javnoj i otvorenoj raspravi pred očima javnosti treba svim političkim strankama koje participiraju u oba doma ponuditi tu mogućnost, zaključio je g.Raguž.

Ad.3. Povodom treće tačke dnevnog reda, g.Ivanić je dao analitički osvrt o stanju aplikacije BiH u Partnerstvo za mir. Prisutne je upoznao da se u Partnerstvu za mir nalaze zemlje za koje je BiH sređena demokratija (one su ušle u Partnerstvo za mir u nekim drugim vremenima kada su kriteriji bili daleko blaži i kada su ti kriteriji imali neki drugi osnov, dok se sada kod BiH primjenjuju mnogo oštriji kriteriji). BiH je napravila značajan iskorak zakonskom inicijativom, a sada ostaje da se to provede. **I prije neke formalne aplikacije ili odlučivanja o aplikaciji biće potrebno učiniti nekoliko značajnih koraka, a to je: imenovati ministra odbrane; imenovati načelnika generalštaba; imenovati načelnika operativne komande sa zamjenicima; imenovati komisiju za vojna pitanja u Parlamentu; uspostaviti i usvojiti sve procedure, pravilnike i poslovnik o radu; imenovati, odnosno donijeti poslovnik, pravilnik o organizaciji Ministarstva odbrane BiH; pravilnik o organizaciji zajedničke komande; pravilnik o organizaciji operativne komande; zaposliti 65% ljudi koji su predviđeni u tim institucijama; izvršiti prilagođavanje strukture ministarstava odbrane entiteta tom novom stanju.** Sve to treba uraditi u najkraćem mogućem roku. Treba smanjiti, odnosno otpočeti proces smanjenja vojnih snaga u BiH koji je usaglašen. Zatim treba donijeti konsolidirani budžet za odbranu (kako onaj na nivou BiH, tako i entitetske, ne samo za iduću godinu, već donijeti projekciju budžeta i njihovog kretanja od 2005. do 2007. god). Također je neophodno osigurati suradnju sa Haškim tribunalom. G. Ivanić je naglasio da predstoji dosta posla ali i da je realno očekivati da će BiH u drugoj polovini marta sljedeće godine ući u proces definitivnog odlučivanja, što je, zaista u skladu sa predviđenim terminima, jer će se Istanbulski samit održati krajem maja ili početkom juna 2004.godine. Nužno je i da BiH zahtijeva da se njeno članstvo ne vezuje za druge. Što se tiče perspektive mirovnih snaga u BiH, tu s vremena na vrijeme traju diskusije unutar zemalja članica NATO-a. Početkom prošle godine djelovalo je da je usaglašeno da će Evropska unija preuzeti Misiju NATO-a, SFOR-a u BiH, da bi onda od marta ove godine to poprimilo drugi oblik, u kome je rečeno da se to nije usaglasilo. Opet su počeli razgovori te vrste da umjesto SFOR-a krajem 2004. godine, vojnu misiju u BiH preuzme Evropska unija. Ovaj put čini se da je politička klima unutar zemalja NATO-a mnogo više jedinstvena iako nije ni tu donesena definitivna odluka. BiH treba da insistira na određenom prisustvu međunarodnih trupa ovdje. BiH treba da iskaže interes za sve one zemlje koje su došle u mirovne misije na početku i koje bi trebale da u njima učestvuju do kraja. To će pokazati jednak odnos i prema Evropskoj uniji i SAD, ali BiH u ovoj fazi nema velikog razloga da previše insistira na ovoj ili onoj strani, jer to od BiH neće presudno zavisiti, stav je g. Ivanića. Bez dogovora oni neće ništa uraditi, niti to može biti unilateralna odluka i posebno u svjetlu BiH približavanja Evropskoj uniji ne treba davati političke poruke. BiH treba samo izbalansirano iznijeti zahtjev da SAD ovdje ostanu. G.Ivanić je obavijestio parlamentarce da NATO planira u BiH tokom 2004.godine otvoriti svoju kancelariju. Činjenica da bi došlo do gašenja Misije SFOR-a jeste priznanje domaćim institucijama i njihovoj sposobnosti da odgovaraju za bezbjednost. Naglasio da u ovaj proces ne smiju biti unošene unutrašnje političke nesuglasice.

G.Raguž je zaključio da je stajalište Komisije da je nužan izbalansiran pristup ovom problemu (rasprava o ovoj temi je bila podstaknuta na 15.sjednici Komisije povodom

Rezolucije zastupničkog kluba SNSD o ostanku američkih snaga u okviru mirovne misije u BiH). Osim toga, upozorio je na činjenicu da ako bi BiH tražila prisustvo stranih trupa 8 godina nakon Dayton, to bi značilo da BiH nije sposobna regulirati unutrašnja pitanja.

G.Raguž je zaključio treću tačku dnevnog reda tvrdnjom da je realno očekivati da će do Samita u Istanbulu BiH zaokružiti ispunjavanje pretpostavki za prijem u Partnerstvo za mir, što je važan korak ka punopravnom članstvu u NATO-u.

Ad.4. G.Raguž je saopćio da je ova tačka stavljena na dnevni red Komisije jer ona smatra da su odnosi sa susjedima i regionalna suradnja jedno od najvažnijih vanjskopolitičkih prioriteta BiH, važan test koliko je BiH sposobna da unutar takvog ambijenta rješava najsloženija, pa i otvorena pitanja, te da će na taj način BiH pokazati da je sposobna ići i korak dalje.

Gđa Ana Trišić-Babić, pomoćnica ministra vanjskih poslova BiH je iznijela stanje odnosa BiH u Međudržavnim vijećima sa SCG i RH. U toku ove godine BiH održala je jednu sjednicu Međudržavnog savjeta sa Srbijom i Crnom Gorom. Inače, po Poslovniku je predviđeno da se u toku godine održe dvije sjednice Međudržavnog savjeta. Sa Srbijom i Crnom Gorom održana je samo jedna sjednica Međudržavnog savjeta iz razloga unutrašnje prirode u Srbiji i Crnoj Gori. U međuvremenu je nestala Jugoslavija, konstituirala se nova državna zajednica Srbije i Crne Gore, tako da je održana samo jedna sjednica. Sa Međudržavnim vijećem sa Hrvatskom održane su dvije sjednice, od kojih posljednja 5.12.ove godine. Zapisnici sa Međudržavnog savjeta sa Srbijom i Crnom Gorom i sa Međudržavnog vijeća sa Hrvatskom, iako su usaglašeni, još uvijek nisu usvojeni na Predsjedništvu BiH.

Između dvije sjednice Međudržavnog vijeća sa Republikom Hrvatskom usaglašeni su određeni sporazumi, tako da su na posljednjoj sjednici potpisani sporazumi o prelaženju državne granice samo sa osobnim iskaznicama. U pripremi je sporazum o izvršenju sudskih i krivičnih presuda i taj sporazum sada nije bio potpisan. Sa Srbijom i Crnom Gorom također je potpisan sporazum o prelasku granice sa ličnim kartama. Inače, na sjednici Međudržavnog savjeta sa Srbijom i Crnom Gorom, predloženo je da bi sljedeće godine Parlament BiH i Komisije za vanjsku politiku Parlamenta BiH i Parlamenta SCG trebali da intenziviraju međusobnu suradnju i razmjene posjete. Također je predloženo da se razmotri jedna zajednička posjeta parlamenta RS i parlamenta FBiH Parlamentima Srbije i Crne Gore. Sa Hrvatskom još uvijek nije riješen sporazum o luci Ploče i sporazum o dvojnog državljanstvu. Sporazum o imovinsko-pravnim odnosima se još uvijek usaglašava, a na tome rade eksperti i grupe.

G. Ivanić je iznio da što se tiče imovinskih zakona postoje dva dijela problema Ugovora o imovinskim pravima. Jedan dio problema je što Bosna i Hercegovina ima dosta složenu ustavnu strukturu po pitanju vlasništva pa se postavlja pitanje šta BiH može realno ponuditi. Hrvatska BiH nudi status koji je dobila i Njemačka u tom smislu, a to je da BiH može praktično steći imovinu po potpisivanju svega osim nacionalnih bogatstava, tj. ne može se dobiti vlasništvo nad šumama i nad nacionalnim parkovima. Drugi dio problema jeste pitanje neriješenog statusa stanova u prethodnoj društvenoj svojini za dio Srba koji su napustili Hrvatsku, a koji se nalaze u BiH, koji primjenom imovinskih zakona u BiH ostaju bez stanova koje su zamijenili sa prethodnim vlasnicima i tako jedna strana ostaje

bez ičega, a druga strana dobija duplo i to nije razriješeno, i to je u Hrvatskoj veliki politički problem. G.Ivanić je iznio generalnu ocjenu da neće doći do nekog zastoja u dobrim odnosima između obje ove susjedne zemlje, koji su prisutni u zadnje dvije-tri godine i da je za očekivati da se ništa neće promijeniti ni nakon izbora u ove dvije zemlje. Konstatirano je da **posljednji Zapisnik sa sjednice Međudržavnog vijeća sa Republikom Hrvatskom nije dostavljen Komisiji za vanjske poslove Zastupničkog doma PSBiH i da to treba uraditi što prije.**

Ad.5. Zapisnik sa 15.sjednice Komisije za vanjske poslove Zastupničkog doma je jednoglasno usvojen.

Gđa. Palavrić je upozorila da **Ministarstvo vanjskih poslova BiH već duže vrijeme ne dostavlja više puta traženi izvještaj o stanju u DKP mreži i o uspješnosti bh ambasada i ambasadora u inozemstvu i da to Komisija očekuje što prije.**

G.Raguž je također podsjetio, **s obzirom na činjenicu da je u završnoj fazi priprema novih veleposlanika na destinacije u svijetu, da oni prije odlaska trebaju zajednički nastupiti pred Komisijom za vanjske poslove Zastupničkog doma, te je naznačio da bi to trebalo biti realizirano u prvom mjesecu 2004.godine.** Saopćio je da se ova praksa planira uvesti i u Poslovnike Parlamentarne skupštine BiH.

G.Ivanić je na kraju sjednice zamolio da se obrati Komisiji bez prisustva novinara kako bi objasnio kontroverze u vezi sa njegovom posjetom Izraelu. Saopćio je da je dobio poziv kao ministar vanjskih poslova da posjeti Izrael, ali da se nije htio izjasniti dok nije dogovoreno da uz Izrael posjeti i Palestinu. Na ovo traženje je Izrael pristao, ali uz uvjet da se g.Ivanić ne susretne sa g.Arafatom. Zatim je g.Ivanić objasnio da je odlučio posjetiti Izrael, da će toj posjeti dati isti tretman i s jedne i s druge strane, te da su informacije koje dopijevaju u javnost putem medija nepotpune.

Sjednica je završena u 14:10.

Predsjedatelj Komisije
Martin Raguž

Na osnovu transkripta 16. sjednice zapisnik sačinile:
Merđžana Iglica, sekretar Komisije
Nina Kisić, student-stažista